

Charakteristika knihy: PÁN MUCH

Autor: Eliška Polívková

Popis reprezentativní knihy – tzv. QuickScan

Golding, William. Pán much. 1. vydání, Praha: Mladá fronta, 1968.

Úvodní poznámky: William Golding je britský autor, který svůj nejznámější dobrodružný román Pán much vydává roku 1954. Studoval na Oxfordu, prošel výcvikem v armádě a bojoval ve druhé světové válce. Po válce se vrací ke své práci učitele. V roce 1983 získává Golding Nobelovu cenu za literaturu.

Dimenze	Ukazatel	Popis
<i>Základní požadavek upoutat</i>	Čas	209 stran, 5 ilustrací
	Zájmy	Dobrodružství, život v přírodě, parta chlapců, život bez rodičů; střet řádu a totální svobody
	Čtenářská zkušenost	Kniha je velice čtivá a poutavě napsaná, čtenář by měl mít zkušenost maximálně s cizími jmény. Kniha je určitě vhodná pro chlapce, ale díky čtivosti může zaujmout i dívky. Je dobré již mít zkušenost s beletristickou četbou.
	Všeobecné znalosti	Není potřeba mít nějaké všeobecné znalosti. Čtenář je se souvislostmi postupně seznamován – např. Co to znamená být Brit? Studentovy znalosti vycházejí z jeho vlastní zkušenosti a ze světa jeho vrstevníků. Možná přemýšlí nad fungováním kolektivu... Jedná se o knihu, která prohlubuje všeobecné znalosti a povědomí o lidskosti, chování lidí... Společenské znalosti, kterými je čtenář obohacen, nebo které jsou oslovovány – hodnota voleb a nesení důsledků volby. Psychologické znalosti – hodnota vzájemné pomoci, řádu a svobody.
	Oborově specifické znalosti a zkušenosti	Není potřeba specifických znalostí a zkušeností.

<i>Obeznamenost s literárním stylem</i>	Slovní zásoba	Čtenář nemá problém; naopak kniha spíše může obohatit slovní zásobu čtenáře. Autor občas používá slova, která nejsou u většiny mladých lidí součástí aktivní slovní zásoby – např. zkrušený, zatepal, potlach. Díky kontextu si ale čtenář snadno domyslí, co slovo znamená, a může si přinejmenším rozšířit alespoň pasivní slovní zásobu.
	Větná konstrukce	Spisovná čeština, u některých postav nespisovný a slangový jazyk, v určitých situacích až hrubý.
	Stylistika	Srozumitelné větné konstrukce
<i>Obeznamenost s literárními postupy</i>	Děj	Děj se odehrává na neznámém ostrově, kde parta chlapců z letadla ztroskotá. Sledujeme život chlapců na pustém ostrově. Zpočátku vidíme, jak se snaží zachovat řád společnosti, ve které vyrostli. Později jsou ale konfrontováni s realitou, kdy řád je mnohem těžší udržet. Chlapci pak stojí proti sobě.
	Časový sled	Děj je vyprávěn chronologicky.
	Dějová linie	Román obsahuje pouze jednu linii.
	Perspektiva	Vševědoucí vypravěč, er forma, dialogy postav
	Smysl	Hlavní myšlenkou textu je ukázat na podstatu a důležitost řádu v lidské společnosti a kam až může vést touha po nezřízené moci, svobodě. Jedná se až o jakési symbolické podobenství sváru dobra a zla v člověku.
<i>Obeznamenost s literárními postavami</i>	Charakter postav	Předpokládá se, že čtenář bude zhruba ve věku hlavních postav, čili bude rozumět chování a myšlenkám postav. V knize jsou hlavní dvě postavy – Ralph a Jack. Ralph je zastáncem řádu, pravidel (a tedy nese ve filozofické rovině obraz moderní společnosti), naproti němu je Jack, který zastává divokost, svobodu, až jakousi zvířecílost (a tedy ve filozofické rovině je obrazem řádu přírody).
	Počet	Nejdůležitější postavy: Ralph, Jack, Čuňas, Simon
	Vztahy	Sledujeme postupné budování vztahů mezi chlapci, kteří se před nehodou ani neznali. Postupně se buduje jakési společenství, vedené Jackem. Čtenář ale může sledovat, jak pro některé je důležitá moc, pro jiné role následovníka. A tak díky rozdělení rolí (lovci a ostatní) začíná Ralph, hlavní lovec, toužit

po moci. Protože právě on nabízí svobodu (až nedodržování pravidel) a nezřízené projevy síly člověka (ve formě násilí – vražd zvířat až smrti člověka), stává se prakticky vůdcem nové skupiny. Ostatní totiž byli unaveni z dodržování pravidel. Dochází tak k rozdělení chlapců na dvě nestejně velké skupiny (jedni se chovají jako divoši, lovci; druzí se snaží dodržovat řád a hodnoty společnosti, ve které vyrostli). Vrcholem knihy je jednak smrt Simona, ale hlavně hon lovců na samotného Ralpha – v tu chvíli se nejedná o omyl, ale o plánovaný hon s cílem ublížit. Vztahy jsou narušeny, jde o život. Nakonec ale zasáhne svět dospělého, svět řádu, „vyšší“ moc, která je zosobněním moderního, bezpečného světa. Nebo tak se to alespoň jeví v očích dítěte.